

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

III. ÚS 273/08-22

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 10. februára 2009 v senáte zloženom z predsedu Ľubomíra Dobríka a zo sudcov Jána Auxta a Rudolfa Tkáčika v konaní o sťažnosti JUDr. J. B., K., zastúpeného advokátom JUDr. T. Š., K., pre namietané porušenie jeho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a práva na rešpektovanie súkromného a rodinného života podľa čl. 8 ods. 1 a 2 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Krajského súdu v Bratislave č. k. 5 Co 556/06-444 z 19. februára 2008 takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo JUDr. J. B. na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Krajského súdu v Bratislave č. k. 5 Co 556/06-444 z 19. februára 2008 p o r u š e n é b o l o .

2. Rozsudok Krajského súdu v Bratislave č. k. 5 Co 556/06-444 z 19. februára 2008 z r u š u j e a v e c m u v r a c i a n a d ě a ľ š i e k o n a n i e .

3. JUDr. J. B. priznáva finančné zadostučinenie v sume 4 979 € (slovom štyritisícdeväťstosedemdesiatdeväť eur), ktoré je Krajský súd v Bratislave p o v i n n ý vyplatiť mu do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

4. Krajský súd v Bratislave je p o v i n n ý uhradiť JUDr. J. B. trovy konania v sume 335,15 € (slovom tristotridsaťpäť eur a pätnásť centov) na účet jeho právneho zástupcu JUDr. T. Š., K., do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 21. júla 2008 doručená sťažnosť JUDr. J. B., K. (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného advokátom JUDr. T. Š., K., pre namietané porušenie jeho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) č. k. 5 Co 556/06-444 z 19. februára 2008.

Ústavný súd uznesením sp. zn. III. ÚS 273/08 z 3. septembra 2008 podľa ustanovenia § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) prijal sťažnosť na ďalšie konanie.

Sťažovateľ vytýkal krajskému súdu porušenie právnej istoty, keď na rovnakú právne relevantnú otázku predložil inú odpoveď. Uviedol, že:

«Rozsah, v akom Krajský súd uznal žalobu sťažovateľa za opodstatnenú v podstate ani nemožno zistiť. Uznal, že uverejnenie neprávoplatného rozhodnutia bolo „nesprávne“. Zopakoval v odôvodnení dávno nepravdivý názor, že Komora ministerské rozhodnutia

po stránke vykonateľnosti nemôže preskúmať (už dávno to totiž robí!) a vinou toho nenašiel príčinnú súvislosť medzi jej konaním a následkom...

Flagrantným pochybením napadnutého rozsudku je rozhodnutie o trovách. Ako je už uvedené, súd právo na ich náhradu nepriznal s odkazom na „čiastočný úspech“ sťažovateľa. Tento záver je v rozpore so samotným konštatovaním súdu, uvedenom napokon v samotnej výrokovej časti rozsudku. Uznal totiž, že podstatou zlyhania žalovanej bolo zverejnenie (a dlhodobé vedenie) neprávoplatného rozhodnutia. Bagatelizovanie tejto servilnosti a neschopnosti Komory viedlo nakoniec k tomu, že súd o zjavnom porušení práva podľa čl. 8 Dohovoru ani neuvažoval. Takéhoto podstatného omylu by sa nedopustil, ak by si uvedomil základný mechanizmus vzniku vzťahu oprávnený - exekútor. Ten nezačína na súde. Tam pokračuje a končí. Začína sa hľadaním či výberom na web - stránke Komory. Toto je miesto, na ktorom je z profesionálneho hľadiska zásah najcitlivejší. Pritom celkom bez odozvy ostalo zistenie, že sťažovateľ bol oslobodený v trestnej veci. Komora ho však ďalej evidovala ako potrestaného! V tomto bode je rozsudok zjavne arbitrárny. A taký je aj záver o tzv. čiastočnom úspechu v spore...

Lajdáctvo „stavovskej“ organizácie, o ktorú jedinú mal sťažovateľ možnosť sa oprieť malo následky ako spoločenského, tak existenčného charakteru!...

Základný spor je spor o satisfakciu za zlyhanie, ktoré od jeho začiatku prakticky časovo nemožno ohraničiť. Platonické rozsudky, medzi ktoré patrí aj napadnutý, sú pravým opakom zmyslu ochrany osobnosti. Násobia pocit beznádeje pri uplatňovaní oprávneného nároku. Sťažovateľ vynaložil státisíce trov na to, aby sa mu iba ospravedlnil ten, kto ho mal chrániť. A to ešte v čase, kedy mu to veľmi platné nie je: už odišiel do dôchodku. Bol to teda súd, ktorý nenašiel spravodlivú mieru na odplatu za to, že akceleráciu zdravotných a profesných problémov spustil žalovaný. To ochrana práv nie je. Pocit frustrácie z takéhoto postupu je o to väčší, o čo menej sa súd dokázal zaoberať detailmi.»

Sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd rozhodol, že:

„1. Základné právo JUDr. J. B. podľa čl. 46 ods. 1) Ústavy SR, ako aj jeho právo podľa čl. 6 ods. 1) a čl. 8 ods. 1) a 2) Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 5 Co 556/06-444 z 19. februára 2008 porušené bolo.

2. Ústavný súd SR zrušuje rozsudok sp. zn. 5 Co 556/06-444 z 19. februára 2008 a vec vracia Krajskému súdu v Bratislave, aby v nej znovu konal a rozhodol.

3. Krajský súd v Bratislave je povinný zaplatiť sťažovateľovi z titulu primeraného finančného zadosťučinenie 150.000,- Sk.

4. Krajský súd v Bratislave je povinný nahradiť sťažovateľovi trovy konania. “

Na výzvu ústavného súdu k veci listom sp. zn. Spr 3586/2008 z 29. septembra 2008 reagovala predsedníčka krajského súdu, ktorá o vyjadrenie požiadala predsedu senátu, ktorý uviedol, že „predmetom konania bolo zistenie zásahu a neoprávnenosti zásahu do práva na ochranu osobnosti žalobcu výlučne žalovaným, ktorý vychádzal a vykonal opatrenia na realizáciu rozhodnutia ministra spravodlivosti Slovenskej republiky, ktoré nenadobudlo právoplatnosť ani vykonateľnosť (nie na základe iných skutkov).

Spôsob odstránenia následkov neoprávneného zásahu závisí od povahy veci, najmä druhu zásahu do práva na ochranu osobnosti a podľa okolností, za ktorých k zásahu došlo.

Primeranosť zadosťučinenia v danom prípade, resp. okolnosti vedúce súd k zamietnutiu návrhu v časti požadujúcej náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 5 miliónov slovenských korún, vyplývajú z odôvodnenia napadnutého rozsudku odvolacieho súdu.

Výrok o náhrade trov konania vychádza z aplikácie zásady úspechu vo veci účastníkom konania s poukazom na ustanovenie § 142 ods. 2 O. s. p. “.

Predsedníčka krajského súdu uviedla, že sa v celom rozsahu stotožňuje so stanoviskom predsedu senátu a že netrvá na ústnom prerokovaní veci.

Sťažovateľ v liste z 8. októbra 2008 uviedol, že netrvá na ústnom prerokovaní veci, a zároveň vyčíslil trovy konania sumou 10 098 Sk. K vyjadreniu krajského súdu uviedol:

„Vzhľadom na obsah - hoci formálneho - vyjadrenia protistrany považujem na nutné vyjadriť sa, resp. odpovedať na neprijateľné povrchné odôvodnené rozhodnutie, týkajúce sa trov konania. Predseda senátu poukázal na zásadu úspešnosti v spore. Trovy konania však pozostávajú nielen z trov právneho zastúpenia, ale aj zo súdneho poplatku. A ten je podľa položky 7b sadzobníka k zákonu 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch v znení zmien rozdelený

podľa povahy návrhu na ochranu osobnosti. Písm. a) položky s náhradou nemajetkovej ujmy neráta. A v tejto časti (teda bez priznania žalovanej náhrady) bol sťažovateľ úspešný. Súd však nepriznal právo na náhradu ani tejto časti rov, hoci ide o nepopierateľne selektívnu možnosť. Takýto prístup evokuje možnosť existencie iných dôvodov rozhodnutia, než ako uvádza vyjadrenie a napadnutý rozsudok.“

II.

Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 51 ods. 1 ústavy domáhať sa práv uvedených v čl. 44 až 46 tejto ústavy sa možno len v medziach zákonov, ktoré tieto ustanovenia vykonávajú.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o akomkoľvek trestnom čine, z ktorého je obvinený.

Ústavný súd zotrváva na stanovisku (III. ÚS 58/08), že zásadne nie je oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecných súdov, ktoré viedli k rozhodnutiam vo veci samej alebo k inému súdnemu rozhodnutiu, ktorým končí konanie pred nimi.

Tento postup je dôsledkom toho, že všeobecné súdy vychádzajú pri prerokovaní a rozhodovaní vecí patriacich do ich právomoci zo zákonnej úpravy a z vlastnej interpretácie zákonov a podzákonných úprav.

Ústavný súd je však oprávnený a povinný posúdiť neústavnosť konania a rozhodovania všeobecných súdov vo veciach, v ktorých niet iného nadriadeného alebo opravného súdu, ktorý by chránil základné práva a slobody účastníka konania pred súdom nižšieho stupňa.

Z právomoci ústavného súdu ako ochrancu ústavnosti (čl. 124 ústavy) vyplýva aj skúmanie, či dochádza k správnej aplikácii ústavy a ústavných noriem.

Ústavný súd vo svojej judikatúre neustále pripomína, že ústava predstavuje právny celok, ktorý treba aplikovať vo vzájomnej súvislosti všetkých ústavných noriem. Len výnimočne a ojedinele môže nastať stav, keď sa spoločensky upravený vzťah upravuje jedinou normou ústavy (II. ÚS 128/95).

Každé ustanovenie ústavy treba interpretovať a uplatňovať v nadväznosti na iné normy ústavy, pokiaľ existuje medzi nimi príčinná súvislosť (II. ÚS 48/97), a preto ústavný súd opakovane vyslovil názor, že ustanovenia ústavy sa vykladajú a uplatňujú vo vzájomnej súvislosti všetkých relevantných noriem (II. ÚS 31/97, PL. ÚS 13/97, PL. ÚS 12/01, PL. ÚS 9/04 a iné).

Záver o interpretácii a uplatňovaní právnych noriem vo vzájomnej príčinnej súvislosti sa nepochybne vzťahuje nielen na ústavné normy, ale aj na právne normy obsiahnuté v zákonoch.

Zároveň zo zásady ústavne konformného výkladu a uplatňovania právnych predpisov explicitne vyjadrenej v čl. 152 ods. 4 ústavy vyplýva aj požiadavka, aby všetky orgány verejnej moci vykladali a uplatňovali zákony (zákonné) normy v súlade s obsahom a účelom dotknutých ústavných noriem.

Vo veci sp. zn. I. ÚS 37/95 ústavný súd zaujal stanovisko, že otázku právomoci všeobecného súdu z hľadiska ústavou upraveného práva na súdnu ochranu (čl. 46 ods. 2 ústavy) treba posudzovať v zmysle čl. 152 ods. 4 ústavy, podľa ktorého výklad a uplatňovanie ústavných zákonov, zákonov a iných všeobecne záväzných právnych predpisov musí byť v súlade s ústavou, ak dôjde k výkladu právnych predpisov inak ako ústavne súladným spôsobom, môže to mať dopad na niektoré zo základných práv a slobôd.

Ústavný súd neustále zdôrazňuje, že pri uplatňovaní svojej právomoci nezávislého súdneho orgánu ochrany ústavnosti (čl. 124 ústavy) nemôže zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov, a že jeho úloha sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo s kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách najmä v tom smere, či závery všeobecných súdov sú dostatočne odôvodnené, resp. či nie sú arbitrárne s priamym dopadom na niektoré zo základných ľudských práv (I. ÚS 27/04, I. ÚS 74/05).

Tieto zásady týkajúce sa vzťahu ústavného súdu a všeobecných súdov pri ochrane ústavnosti boli relevantné aj v preskúmvanej veci.

Podľa právneho názoru ústavného súdu ústavne súladný výklad zákonov (podľa čl. 152 ods. 4 ústavy) platný i v čase rozhodovania všeobecných súdov v danom prípade predstavuje neoddeliteľnú súčasť ich rozhodovacej činnosti, a ako taký jedine zodpovedá základnému právu každého na súdnu ochranu podľa čl. 46 ústavy (I. ÚS 24/00).

Úlohou ústavného súdu bolo teda preskúmať interpretáciu a aplikáciu na vec sa vzťahujúcich všeobecne záväzných právnych predpisov, a to najmä vzhľadom na namietané porušenie základného práva zaručeného čl. 46 ústavy z dôvodov uvedených v čl. 51 ústavy a sťažovateľom namietaný rozsudok krajského súdu vo vzájomnej súvislosti a pri rešpektovaní ústavných limitov daných pre ochranu základných práv a slobôd fyzických osôb a právnických osôb.

Krajský súd v petite rozsudku č. k. 5 Co 556/06-444 z 19. februára 2008 uviedol:

«Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa mení tak, že žalovaný je povinný na svoje náklady doručiť žalobcovi a uverejniť nepretržite počas doby jedného roka vo verejne prístupnom informačnom systéme Internet, na webovej stránke s názvom www.exekutor.sk, a to na úvodnej stránke Slovenskej komory exekútorov do 15 dní od právoplatnosti tohto rozsudku text s názvom „Ospravedlnenie“ v nasledovnom znení:

„Slovenská komora exekútorov sa ospravedlňuje JUDr. J. B., súdnemu exekútorovi za neoprávnený zásah do jeho ľudských práv najmä do práva na ochranu osobnosti, ktorý mu spôsobila tým, že uverejnila informáciu o pozastavení výkonu exekútorského úradu súdnemu exekútorovi JUDr. J. B., exekútorský úrad..., i napriek skutočnosti, že o pozastavení jeho výkonu exekútorského úradu nebolo v zmysle zákona právoplatne rozhodnuté.“

Pripúšťa späťvzatie žaloby v časti týkajúcej sa povinnosti žalovaného doručiť Ústavnému súdu Slovenskej republiky ospravedlnenie voči žalobcovi, napadnutý rozsudok v tejto časti zrušuje a konanie zastavuje.

Vo zvyšku napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej potvrdzuje.

Napadnuté uznesenie týkajúce sa náhrady trov konania mení tak, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov prvostupňového konania.

Žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov odvolacieho konania.»

Krajský súd v odôvodnení tohto rozsudku uviedol:

„Súd prvého stupňa konštatoval, že podmienkami pre to, aby mohlo prísť účinne k pozastaveniu výkonu exekútorského úradu žalobcu, boli jednak existencia vedeného trestného stíhania a jednak rozhodnutie ministra o takomto pozastavení. V danom prípade boli obe podmienky splnené, námietku žalobcu, že rozhodnutie ministra nemalo náležitosti rozhodnutia správneho orgánu a že nemohlo nadobudnúť právoplatnosť ani vykonateľnosť pre podaný rozklad voči nemu, vyhodnotil súd prvého stupňa ako nepodstatnú. Slovenská komora exekútorov vedie zoznam exekútorov a eviduje zmeny v ich činnosti, na svojej webovej stránke zverejnila obdržané rozhodnutie ministra, pričom zverejnená informácia bola pravdivá a neprináleží ani súdu, ani komore preverovať, či rozhodnutie ministra má náležitosti rozhodnutia správneho orgánu alebo nie a to aj s poukazom na ust. § 222

ods. 1 Ex. por., kde sa neuvádza, akou formou má minister pozastaviť výkon exekučného úradu. Nakoľko žalovaný uverejnil o žalobcovi pravdivú informáciu, nemohlo prísť konaním žalovaného k neoprávnenému zásahu do osobnostných práv žalobcu, uzavrel súd prvého stupňa.

V časti, ktorou žalobca tvrdil porušenie práv vyplývajúcich z ochrany osobnosti oznámením žalovaného zo dňa 25. 6. 2002 Ústavnému súdu Slovenskej republiky (Oznámenie k dožiadaniu č. Rvp 687/01, podľa ktorého rozhodnutia disciplinárnej komisie sp. zn. DK-10/99-No z 28. 1. 2000 vo veci disciplinárne zodpovedného žalobcu nadobudlo právoplatnosť dňom 18. 5. 2000) konštatoval súd prvého stupňa, že hoci oznámený údaj bol nepravdivý, žalovaný podaním zo 6. 5. 2003 oznámil Ústavnému súdu Slovenskej republiky, že došlo k pochybeniu z jeho strany a žiadal o opravu odôvodneného Nálezu ÚS SR č. III. ÚS 90/02-59 zo 17. 1. 2003, čím došlo podľa názoru súdu prvého stupňa k odstráneniu následkov neoprávneného zásahu a žalobcovi sa dostalo primerané zadosťučinenie. Pretože ani v tomto prípade neboli splnené podmienky pre súdnu ochranu osobnosti žalobcu, viedol takýto záver súd prvého stupňa k zamietnutiu žaloby v celom rozsahu.“

Krajský súd v odôvodnení rozsudku uviedol, že dospel k záveru, že odvolanie „je vo svojej podstate dôvodné“. Ďalej uviedol:

„V danom prípade došlo k pochybeniu žalovaného, ktorý napriek tomu, že rozhodnutie ministra spravodlivosti Slovenskej republiky z 2. 10. 2001 č. 9659/01-512/251-E nikdy nenadobudlo právoplatnosť ani vykonateľnosť, z takéhoto rozhodnutia vychádzal a vykonal opatrenia na jeho realizáciu (zverejnenie informácie o pozastavení výkonu exekútorského úradu žalobcu a o zástupcovi žalobcu ako súdneho exekútora). Hoci je pravda, že žalovanému neprináležalo preskúmať rozhodnutie ministra či ministerstva, v súdnej veci pochybenie žalovaného predstavovalo práve rešpektovanie neprávoplatného rozhodnutia, keď doposiaľ vlastne o pozastavení výkonu exekútorského úradu žalobcu účinne rozhodnuté nebolo, toto pochybenie neodstránil ani na žiadosť žalobcu, s doložením relevantných podkladov. Táto skutočnosť je o to významnejšia i z hľadiska postavenia a úloh žalovaného (§ 212 Ex. por.), ktorý je samosprávnou

stavovskou organizáciou, združujúcou všetkých exekútorov, pričom poslaním komory a jej orgánov je okrem iného i chrániť záujmy exekútorského stavu.

Z vyššie uvedeného teda vyplýva, že žalovaný zverejnením nepravdivej resp. pravdu skresľujúcej informácie dopustil sa neoprávneného zásahu do práv chránených ustanoveniami § 11a nasl. Občianskeho zákonníka, dotýkajúceho sa tak profesnej, ale i občianskej cti, dôstojnosti a vážnosti žalobcu tak v profesných kruhoch, ale i v rámci spoločnosti, ktorý zásah bol objektívne spôsobilý narušiť resp. ohroziť práva chránené ust. § 11 Občianskeho zákonníka.

Je nepochybné, že fyzická osoba má právo najmä sa domáhať, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov do práva na ochranu osobnosti, aby sa odstránili následky týchto zásahov a aby jej bolo dané primerané zadosťučinenie (§ 13 ods. 1 O. z.). V súdnej veci, vzhľadom na obsah a formu neoprávneného zásahu, však navrhovaná satisfakcia formou ospravedlnenia sa žalobcovi zo strany žalovaného prostredníctvom viacerých médií, nezodpovedá svojou primeranosťou zásahu do osobnostných práv. Na tomto mieste je potrebné konštatovať, že pokiaľ v rozhodnom čase médiá informovali o žalobcovi ako exekútorovi, bola v článkoch zvýraznená práve skutočnosť vedeného trestného stíhania žalobcu, ktorá skutočnosť s neoprávneným zásahom žalovaného voči žalobcovi nijako nesúvisí, podľa názoru odvolacieho súdu by zverejnenie ospravedlnenia v médiách neviedlo k účinnému zadosťučineniu, naopak by mohlo zásah ešte zvýrazniť či zopakovať.

Za okolností zásahu primerané považoval teda odvolací súd zverejnenie ospravedlnenia žalobcovi zo strany žalovaného spôsobom obdobným, ako bol spôsob, ktorým došlo k neoprávnenému zásahu, teda uverejnením na webovej stránke žalovaného, pričom za zodpovedajúcu považoval dobu zverejnenia v rozsahu jedného roka, ako aj doručenie ospravedlnenia v písomnej forme žalobcovi.“

Pokiaľ ide o nemajetkovú ujmu v peniazoch (§ 13 ods. 2 a 3 Občianskeho zákonníka), podľa krajského súdu je „*potrebné poukázať na to, že platná právna úprava neustanovuje výslovne hranice tohto zadosťučinenia*“. Krajský súd zdôraznil hranice, v akých sa musí pohybovať súd pri skúmaní podmienok priznania náhrady nemajetkovej ujmy, a že sa musí vychádzať z miery zásahu do osobných práv postihnutého, pričom treba vychádzať z následnej reakcie, ktorú neoprávnený zásah vyvolal v rodinnom, pracovnom

či inom prostredí fyzickej osoby. V danom prípade vyhodnotil nemajetkovú ujmu požadovanú sťažovateľom (nielen pokiaľ ide o výšku, ale aj jej samotné uplatnenie) uplatnenú v rozpore s podmienkami § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka. Podobne o trovách konania uznal len čiastočný úspech a postupoval podľa § 142 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku.

Ústavný súd znovu pripomína, že aj výklad zákonov musí byť v súlade s ústavou (čl. 152 ods. 4 ústavy).

Tvrdenie krajského súdu, že *„odvolanie je vo svojej podstate dôvodné“* a *„za okolností zásahu primerané považoval teda odvolací súd zverejnenie ospravedlnenia žalobcovi zo strany žalovaného spôsobom obdobným, ako bol spôsob, ktorým došlo k neoprávnenému zásahu, teda uverejnením na webovej stránke žalovaného...“*, je nezlučiteľné s ústavou a dohovorom.

Odôvodnenie krajského súdu, že sťažovateľ bol úspešný len čiastočne, nevzalo do úvahy skutočnosť, že sťažovateľ bol úspešný v predmete sporu, ktorý tvoril meritum žaloby.

Súčasťou rozhodnutia o žalobe o ochranu osobnosti je priznanie porušenia základného práva (deklarovanie v petite), rozhodnutie vo veci samej, a tiež na dovŕšenie nápravy aj priznanie nemajetkovej ujmy v peniazoch.

Ústavný súd tak poukazuje na judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva, ktorá v rámci rozhodovania o priznaní peňažného zadosťučinenia požadovaného sťažovateľom podľa čl. 41 dohovoru okrem satisfakčnej povahy samotného rozsudku považuje za dovŕšenie satisfakcie priznanie primeraného finančného zadosťučinenia, ale aj priznanie trov konania (Punzelt c. Česká republika z 25. apríla 2000, Malhous c. Česká republika z 12. júla 2001, Lucá c. Taliansko z 27. februára 2001).

To, že zásah do práv sťažovateľa bol dlhodobý a vážny, vyplýva aj zo spisu ústavného súdu sp. zn. III. ÚS 90/02, keď konanie o pozastavení činnosti sťažovateľa (súvisiacej s jeho statusovým postavením) ako exekútora bolo označené za právoplatné 18. mája 2000. Táto informácia slúžila ako podklad na rozhodnutie vo veci a Slovenská komora exekútorov listom zo 6. mája 2003 oznámila ústavnému súdu, že došlo k chybe, a žiadala opravu odôvodnenia nálezu, čo právny poriadok umožňuje len ak ide o písárske chyby, a nie písomné rozhodnutia v zmysle čl. 133 ústavy.

Ospravedlnenie nemohlo dovŕšiť satisfakciu ani reparáciu skutkového stavu z dôvodu plynutia času a nastúpenia sťažovateľa do starobného dôchodku.

Z uvedeného je zrejmé, že ak všeobecný súd rozhodne, že právo na ochranu osobnosti bolo porušené, je zároveň povinný zaoberať sa a rozhodnúť o uplatnení finančného zadosťučinenia a jeho zamietnutie nemôže odôvodniť svojou voľnou úvahou.

Je povinný striktne posúdiť dôvody, ktoré krajský súd nevyjadril v odôvodnení rozhodnutia a konanie o tejto časti žaloby zavŕšil iba konštatovaním, že ospravedlnenie je postačujúce bez zdôvodnenia rozhodnutia požadovaného vnútroštátnou právnou úpravou, ale aj dohovorom, tak ako už bolo konštatované.

Pokiaľ ide o náhradu trov konania, ústavný súd už zaujal stanovisko, podľa ktorého len z dôvodu uplatnenia svojho základného práva na súdnu ochranu nemá nikto utpieť materiálnu ujmu v dôsledku inštitútu platenia trov konania za predpokladu, že taký účastník konania bol úspešný, a to bez zreteľa na jeho postavenie v konaní (II. ÚS 56/05).

Ústavný súd zdôraznil, že rozhodnutia všeobecných súdov o trovách konania môžu zasiahnuť do základných práv a slobôd. Takýmto rozhodnutím možno predovšetkým porušiť právo na súdnu ochranu (II. ÚS 78/03, II. ÚS 31/04).

Ústavný súd považuje rozhodnutie (vrátane zaplatených súdnych poplatkov) krajského súdu o nemajetkovej ujme sťažovateľa a nepriznanie trov právneho zastúpenia

za arbitrárny a ústave odporujúci postup, ktorý je v príčinnej súvislosti s porušením jeho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (bod 1 výroku nálezu).

Sťažovateľ žiadal, aby ústavný súd zrušil rozsudok krajského súdu a prikázal mu vo veci znovu konať a rozhodnúť.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah... Ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal. Ústavný súd môže zároveň vec vrátiť na ďalšie konanie...

Podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde ak sa základné právo alebo sloboda porušili rozhodnutím alebo opatrením, ústavný súd také rozhodnutie alebo opatrenie zruší.

Ústavný súd rozhodol o porušení základného práva sťažovateľa, a preto rozhodol aj o zrušení rozsudku krajského súdu č. k. 5 Co 556/06-444 z 19. februára 2008 (bod 2 výroku nálezu). Zároveň po zrušení rozhodnutia vrátil vec krajskému súdu na ďalšie konanie za účelom opätovného prerokovania a rozhodnutia.

V ďalšom postupe je krajský súd viazaný právnym názorom ústavného súdu vysloveným v časti II nálezu (§ 56 ods. 6 zákona o ústavnom súde).

Rozhodnutie ústavného súdu je vykonateľné k orgánom verejnej moci, ktoré vydali rozhodnutia, ktoré boli predmetom konania a boli zrušené ako neústavné jeho doručením.

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadost'učinenie.

Ústavný súd podľa svojej stabilnej judikatúry môže priznať primerané finančné zadosťučinenie. Pri rozhodovaní o primeranom finančnom zadosťučinení vychádza zo záujmu ochrany ústavnosti a zo zásad spravodlivosti, o ktoré sa opiera Európsky súd pre ľudské práva, keď priznáva spravodlivé zadosťučinenie podľa čl. 41 dohovoru aplikovaného na konkrétne okolnosti prípadu.

Ústavný súd pri rozhodovaní o primeranom finančnom zadosťučinení vzal do úvahy najmä charakter predmetu konania, závažnosť porušenia základného práva sťažovateľa a práva zaručeného medzinárodnou zmluvou, ako aj všetky okolnosti prípadu.

Sťažovateľ požadoval priznať finančné zadosťučinenie v sume 150 000 Sk, ktoré odôvodnil pocitom frustrácie, akceleráciou zdravotných a profesijných problémov.

Ústavný súd v okolnostiach posudzovaného prípadu berúc do úvahy uvedené kritériá považuje za primerané priznať finančné zadosťučinenie v požadovanej sume (150 000 Sk, t. j. 4 979 €), ktoré je krajský súd povinný vyplatiť sťažovateľovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia (bod 3 výroku nálezu).

Podľa ustanovenia § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch podľa výsledku konania uznesením uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti uhradil inému účastníkovi konania jeho trovy.

Sťažovateľ žiadal priznať trovy konania za tri úkony právnej pomoci po 3 176 Sk a tri režijné paušály po 190 Sk, spolu v sume 10 098 Sk.

Sťažovateľ bol v konaní pred ústavným súdom úspešný.

Ústavný súd pri rozhodovaní o výške trov konania rozhodoval podľa vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov.

Základom pre výpočet náhrady za jeden úkon právnej služby bola priemerná mesačná mzda zamestnanca hospodárstva Slovenskej republiky v sume 19 056 Sk.

Úhradu za tri úkony právnej pomoci a tri režijné paušály spolu v sume 335,15 € je krajský súd povinný uhradiť na účet právneho zástupcu sťažovateľa do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia (bod 4 výroku nálezu).

Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, toto rozhodnutie nadobúda právoplatnosť dňom jeho doručenia účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 10. februára 2009